

KOBİ'LER DİJİTALLEŞMEDE NEDEN ZORLANIYOR?

Türkiye'nin dört bir yanından yüzlerce KOBİ'nin görüşleri doğrultusunda Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) ve Mastercard iş birliğiyle hazırlanan "KOBİ'lerin Dijital Dönüşüm Raporu" dijitalleşmenin KOBİ'ler için sunduğu fırsatları ve Türkiye ekonomisine katkılarını detaylı şekilde incelerken; işletmelerin dijitalleşme yolculuğundaki durumunu, karşılaştıkları engelleri ve atılması gereken adımları veriye dayalı bir bakış açısıyla ortaya koyuyor.

Türkiye'de KOBİ'ler, tüm işletmelerin yüzde 99,7'sini, istihdamın yüzde 70,5'ini ve katma değer yüzde 40,1'ini oluşturuyor. Ancak dijital dönüşümde büyük ölçekli firmalara kıyasla ciddi zorluklarla karşılaşılıyor. Rapora göre KOBİ'ler; dijital araç kullanımı, dijital becerilere sahip personel istihdamı ve teknoloji yatırımları konusunda sınırlı imkânlarla sahip. Finansmana erişim eksikliği, dijital beceri açığı, stratejik planlama

yetersizliği gibi temel sorunlar dönüşümün önünde engel oluşturuyor.

KOBİ'lerin önemli bir kısmı e-posta, web sitesi ve sosyal medya gibi temel dijital araçlara erişebilse de yapay zekâ, büyük veri analitiği ve otomasyon gibi ileri teknolojilere ulaşmakta güçlük yaşıyor. En kritik engellerin başında ise yatırım maliyetleri ve finansal destek eksikliği geliyor.

Raporda öne çıkan başlıklar ve verilerden bazıları şöyle:

• **Dijital Dönüşüm Stratejisi ve Vizyonu:**

Katılımcıların yüzde 76'sı işletmelerinin dijital strateji konusunda bilinçli olduğunu, yüzde 65'i işletmelerinde dijital dönüşüm hedeflerini oluşturduğunu, yüzde 49'u dijital dönüşümle ilgili farkındalığa ve adım atma isteğine sahip olduklarını, yüzde 64'ü dijital dönüşüm stratejilerinin performans göstergeleriyle üst yönetim tarafından izlendiğini, yüzde 44'ü de dijital dönüşüm yatırımları için işletmelerinde ayrı bir bütçe tahsis edildiğini belirtti.

• **Dijital Dönüşüm ve Dijital Liderlik:** Katılımcıların yüzde 63'ü işletmelerinde dijital dönüşümden sorumlu bir yöneticinin bulunduğunu, yüzde 75'i dijital teknolojiye olumlu yaklaşıtlarını, yüzde 70'i de yönetim kademesinin dijital dönüşüm süreçlerinde yetkin olduğunu belirtti.

• **Dijital Kültür:** Katılımcıların yüzde 57'si çalışanların dijital yeteneklerini artırmak için sürekli yatırımların yapıldığını kabul ederken, yüzde 26'sı çekimser kaldı, yüzde 17'si ise bu yatırımların yetersiz olduğunu ifade etti. Katılımcıların yüzde 53'ü dijital dönüşüm süreçlerinde danışmanlık hizmeti aldıklarını, yüzde 56'sı da organizasyon yapılarını dijital dönüşüme uygun şekilde yenilediklerini belirtti.

• **Dijital Teknoloji Kullanımı:** Katılımcıların

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, "Dijital dönüşüm, KOBİ'lerimizin geleceği için artık bir tercih değil, sürdürülebilir büyüme ve küresel rekabette güçlü bir konuma sahip olabilmeleri için bir zorunluluktur. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) olarak, Akıllı KOBİ Platformumuz aracılığıyla KOBİ'lerimizin dijital yetkinliklerini artırmak, iş süreçlerini verimli hale getirmek ve karşılaştıkları zorluklara etkin çözümler üretmek amacıyla yoğun bir şekilde çalışıyoruz. Tüm KOBİ'lerimizi dijital dönüşüm fırsatlarından faydalanmaya ve Türkiye'nin dijital geleceğini birlikte inşa etmeye davet ediyoruz." dedi.

yüzde 62'si işletmelerinin dijital iş uygulamaları için gerekli teknolojilere sahip olduğunu, yüzde 41'i işletmelerinin teknoloji bütçelerinin değişen önceliklere uyum sağlayacak şekilde tasarlandığını, yüzde 43'ü de işletmelerinde yapay zekâ teknolojilerinin kullanıldığını belirtti.

• **Çalışanların Dijital Yetkinlikleri:** Katılımcıların yüzde 64'ü çalışanlarının dijital teknolojiler hakkında bilgi sahibi olduğunu, yüzde 69'u çalışanlarının dijital teknolojilerin önemini fark ettiğini, yüzde 70'i çalışanlarının tanıtım ve pazarlama süreçlerinde dijital materyalleri etkin kullandığını, yüzde 49'u çalışanlarının dijital sorun çözme becerilerinin yeterli olduğunu, yüzde 61'i de dijital yeteneklerin işe alım süreçlerinde önemli bir kriter olduğunu belirtti.

Akıllı KOBİ Kurucu İcra Kurulu Üyesi Ümit Öncel, raporla ilgili şu değerlendirmede bulundu: "KOBİ'lerimizin dijitalleşme sürecinde karşılaştıkları engelleri anlamak için onları dinliyor, ihtiyaçlarını dikkatle analiz ediyoruz. Veriye dayalı karar alma mekanizmalarının önem kazandığı bu yeni çağda, KOBİ'lerimizin dijitalleşme düzeylerini objektif göstergelerle analiz etmek; onların rekabetçiliğini artıracak yol haritaları oluşturmak açısından büyük bir fırsat sunuyor."

Mastercard Türkiye ve Azerbaycan Genel Müdürü Avşar Gürdal, "Türkiye'de KOBİ'lere yönelik dijital bir sadakat programı olan MasterKOBİ, veri odaklı danışmanlık hizmetlerimiz, siber güvenlik çözümlerimiz ve yeni pazarlara giriş imkânı sunan paketlerimiz ile hem KOBİ'lerin hem de ülkemizin ticaret ekosisteminin dijitalleşmesine katkı sağlıyoruz. Akıllı KOBİ aracılığı ile KOBİ'lerin ödeme süreçlerinin dijitalleşmesi noktasında yaptığımız sinerjik iş birliğinden gurur duyuyoruz." şeklinde konuştu.

Çözüm önerileri: Finansal destek, eğitim ve rehberlik

Akıllı KOBİ tarafından hazırlanan rapor, dijital dönüşümün hızlandırılması için kapsamlı çözüm önerileri sunuyor. Dijital yatırımları teşvik eden finansal destekler (hibe, düşük faizli kredi, vergi indirimi) sağlanması, çalışanların dijital yetkinliklerini geliştirecek eğitim programlarının yaygınlaştırılması ve KOBİ'lere özel dijital danışmanlık hizmetlerinin artırılması öneriler arasında öne çıkıyor. Ayrıca, e-ticaret desteklerinin artırılması, siber güvenlik farkındalığının geliştirilmesi ve veri yönetimi süreçlerine rehberlik edecek sektörel mekanizmaların kurulması gerektiği belirtiliyor.